

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 14C/206/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4216206915
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Kováčová
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2020:4216206915.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno v konaní pred sudkyňou JUDr. Oľgou Kováčovou v právnej veci žalobcu: OTP banka Slovensko, a.s. so sídlom Štúrova 5, Bratislava, IČO: 31 318 916, v konaní zastúpeného Advokátskou kanceláriou AK Herceg, s.r.o. so sídlom Košická 56, Bratislava, proti žalovanému: E. Y., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom H. XX/XX, S., v konaní zastúpenému JUDr. Ondrejom Tóthom, advokátom so sídlom Dunajské nábrežie 14, Komárno, o zaplatenie sumy zmluvného úroku po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru do zaplatenia, takto

rozhodol:

Súd žalobu v časti o zaplatenie zmluvných úrokov vo výške 27,50 % ročne z dlžnej sumy po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru **z a m i e t a**.

Žalobca má nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 73,54 % trov konania.

Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 6.5.2016 žalobca doručil súdu žalobu, ktorou sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu 2.645,97 € s príslušenstvom a náhradu trov konania. Podanú žalobu žalobca postavil na tom skutkovom tvrdení, že so žalovaným uzatvoril dňa 26.5.2011 zmluvu o rýchlom poistenom spotrebiteľskom úvere pre obyvateľstvo č. XXXX XXXX XX C., ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli všeobecné obchodné podmienky pre poskytovanie spotrebných úverov pre obyvateľstvo účinné od 1.1.2009. Žalovanému bol na základe tejto zmluvy poskytnutý úver vo výške 3.000,- €, ktorý sa zaviazal splácať 84 mesačnými splátkami po 87,18 € počnúc od 26.6.2011. Žalovaný neplnil dohodnuté zmluvné podmienky, poskytnutý úver riadne nesplácal. Listom zo dňa 19.9.2013 bol preto vyzvaný na uhradenie celej sumy dlhu. Nakoľko žalovaný naďalej nesplácal poskytnutý úver riadne a včas, v zmysle čl. VIII. bod 2 písm. e) zmluvy o úvere bol listom zo dňa 28.10.2013 vyhlásený úver za predčasne splatný a žalovaný bol povinný celý svoj záväzok uhradiť do 10 dní od doručenia vyhlásenia úveru za splatný. Účinnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru nastala ku dňu 11.11.2013. Ku dňu 26.4.2016 vyčíslil svoju pohľadávku voči žalovanému na sumu vo výške 2.645,97 €, ktorá pozostáva z nesplatenej istiny vo výške 2.645,97 €, dlžného úroku vo výške 2.243,88 €, dlžného úroku z omeškania vo výške 66,22 € a dlžných poplatkov vo výške 31,76 €. Zároveň si uplatnil na zaplatenie i zmluvný úrok a úrok z omeškania počnúc od 27.4.2016 do zaplatenia ako aj náhradu trov konania.

2. Žalovaný sa k podanej žalobe a jej prílohám vyjadril písomným podaním zo dňa 9.12.2017, doručeným súdu dňa 13.12.2017, ktorým nepoprel skutkové tvrdenia žalobcu ohľadne vzniku zmluvného vzťahu. Mal však za to, že nárok, ktorý je predmetom konania, je nárokom vyplývajúcim zo spotrebiteľského vzťahu. Výpočet dlžnej istiny žalobcom považoval za v rozpore so zákonom, keď žalobca úročil aj úroky a tie pripočítaval k istine, čo považoval za neprípustné a poukázal na rozhodnutia súdov SR, ESD a

smernice EÚ bez bližšej špecifikácie. Mal za to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje všetky zákonné náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. a), c), i), g) a l) zákona č. 129/2010 Z.z. a mal za to, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Nakoľko mu bol poskytnutý úver vo výške 3.000,- € a on titulom úveru už uhradil sumu 2.070,21 € konštatoval, že jeho dlh voči žalobcovi predstavuje len sumu 929,79 €, keď priložil potvrdenie o čiastočnej úhrade dlhu dňa 29.9.2016 vo výške 360,- €. Vzniesol námietku premlčania, keď podľa jeho názoru k prvému omeškaniu s úhradou splátky došlo dňa 26.3.2012, najneskôr dňa 23.1.2013, od kedy už žiadne splátky úveru uhrádzané neboli. Mal za to, že veriteľ bol oprávnený zo zákona v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami zosplatiť celý úver a požadovať od neho úhradu celého zvyšku úveru naraz. Uviedol, že lehota veriteľa pre prvé možné uplatnenie nároku začala plynúť dňa 26.5.2012, najneskôr dňa 23.3.2013 a táto v trvaní troch rokov uplynula pred momentom podania žaloby na súd. Ak súd nebude považovať námietku premlčania uplatneného nároku za dôvodnú, konštatoval, že za dôvodnú považuje len žalobu v časti o zaplatenie sumy 929,79 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 1 % ročne z tejto sumy.

3. Žalobca k vyjadreniu žalovaného zaujal písomné stanovisko, ktoré bolo doručené súdu dňa 1.3.2017. V tomto stanovisku sa vyjadril k námietke žalovaného ohľadne skutočnosti, že uzavretá zmluva neobsahovala zákonné náležitosti v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. a že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Konštatoval, že zmluva uzavretá medzi stranami sporu je v prvom rade úverovou zmluvou podľa Obchodného zákonníka, nakoľko však ide o spotrebiteľský úver použijú sa na zmluvný vzťah i ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a tiež ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z.. Nesúhlasil so skutkovým tvrdením žalovaného, že dňa 29.9.2016 uhradil sumu 360,- €. Uviedol, že v ten deň bola uhradená len suma 350,- €, čo vyplýva aj z dokladu, ktorý predložil žalovaný, keď žalovaný odovzdal sumu 360,- €, z tejto bola suma 2,- € uhradená ako poplatok za hotovostnú splátku a suma 8,- € bola žalovanému vrátená. Tiež nesúhlasil s tvrdením žalovaného, že úročí aj úroky a tieto pripočítava k istine. Poukázal na to, že úročí len dlžnú istinu a poukázal na špecifikáciu pohľadávky. Pokiaľ ide o úročenie dlžnej istiny aj po zosplatení úveru, toto svoje konanie považoval za zákonné poukazujúc na ustanovenie § 497, 502 ods. 1 a 503 Obchodného zákonníka, pričom poukázal aj na rozhodnutia súdov SR k tejto problematike (rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4Cob/146/2013 z 24.1.2004 a rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/140/2013 zo 16.10.2013). Pokiaľ ide o ním uplatnený nárok na poplatky, poukázal na to, že tento nárok si uplatnil do 30.6.2013, keď od 1.7.2013 zákon o bankách účtovanie poplatku za vedenie účtu zakázal a od 1.7.2013 si ani on takýto poplatok neúčtoval. Pokiaľ ide o námietku žalovaného ohľadne toho, že zmluva neobsahovala rozpis jednotlivých splátok, mal za to, že zmluva o úvere obsahovala dohodu o amortizácii istiny a v prípade potreby dlžníka, tento si mohol bezplatne od neho vyžiadať výpis vo forme amortizačnej tabuľky. Za nedôvodnú považoval aj vznesenú námietku premlčania uplatneného nároku, keď poukázal na to, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru je právom a nie povinnosťou veriteľa. Tiež poukázal na to, že najstaršia neuhradená splátka, ktorej zaplatenia sa domáha v tomto konaní, je splátka splatná dňa 26.5.2013. Keďže žaloba bola vo veci podaná dňa 6.5.2016, táto bola podaná v rámci plynutia premlčacej doby.

4. K stanovisku žalobcu sa žalovaný vyjadril písomným podaním doručeným súdu dňa 15.5.2017, v ktorom stručnejšie zhrnul obsah vyjadrenia zo dňa 9.12.2017.

5. V priebehu konania vzal žalobca podanú žalobu v časti o zaplatenie sumy 276,12 € spolu so zmluvným úrokom vyčísleným k 26.4.2016 vo výške 28,62 €, úrokom z omeškania vyčísleným k 26.4.2016 vo výške 0,09 €, zmluvným úrokom vo výške 27,50 % ročne zo sumy 276,12 € od 29.9.2016 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 1 % ročne zo sumy 276,12 € od 29.9.2016 do zaplatenia, poplatkami vo výške 0,30 € späť a konanie žiadal v tejto časti zastaviť.

6. Tunajší súd vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 14C/206/2016-100 zo dňa 17.5.2017 tak, že konanie v časti o zaplatenie sumy 276,12 € spolu so zmluvným úrokom vyčísleným k 26.4.2016 vo výške 28,62 €, úrokom z omeškania vyčísleným k 26.4.2016 vo výške 0,09 €, zmluvným úrokom vo výške 27,50 % ročne zo sumy 276,12 € od 29.9.2016 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 1 % ročne zo sumy 276,12 € od 29.9.2016 do zaplatenia, poplatkami vo výške 0,30 € zastavil. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2.295,97 € spolu so zmluvným úrokom za obdobie do 12.11.2013 vo výške 402,22 €, úrokom z omeškania za obdobie do 26.4.2016 vo výške 66,13 €, úrokom z omeškania vo výške 1 % ročne zo sumy 2.645,97 € od 27.4.2016 do 28.9.2016, úrokom z omeškania vo výške 1 % ročne zo sumy 2.295,97 € od 29.9.2016 do zaplatenia, poplatkami vo výške 31,46 €, to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. Zároveň vyslovil, že

žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania. Proti tomuto rozsudku v časti výroku a zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti týkajúcej sa zmluvných úrokov po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru a v súvisiacej časti výroku o náhrade trov konania podal žalobca včas odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre ako súd odvolací uznesením č.k. 12Co/159/2017-133 zo dňa 19.3.2019 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil tunajšiemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti uplatneného nároku na zaplatenie zmluvného úroku po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru považuje za neprimerane odôvodnené odkazom na konkrétne znenie právneho predpisu, ktorý by vylučoval súbeh úrokov z omeškania a zmluvne dohodnutých úrokov, splatných do zaplatenia dlhu, keď rozhodnutie v tejto časti označil za nesplňajúce požiadavky presvedčivosti súdneho rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP). Odvolací súd konštatoval, že z napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, z čoho - z ktorého zákonného ustanovenia, resp. z ktorého dojednania v zmluve o úvere v tomto prípade vyplýva, že platenie úrokov z omeškania vylučuje platenie zmluvných úrokov, resp. že platenie zmluvných úrokov sa týka len doby, dokedy sa dlžník dostane do omeškania s platením svojho dlhu a do tzv. zosplatenia dlhu (vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dlhu).

7. Tunajší súd riadiac sa rozhodnutím odvolacieho súdu vec opätovne prejednal. Vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom po vypočutí si prednesu právnych zástupcov strán sporu a po oboznámení sa s listinnými dôkaznými prostriedkami predloženými stranami sporu, a to zmluvou o rýchlom poistenom spotrebiteľskom úvere pre obyvateľstvo, všeobecnými obchodnými podmienkami, výzvou na zaplatenie záväzku, kópiou doručky, výzvou - vyhlásením úveru za predčasne splatný, kópiou doručky, výpisom z úverového účtu, špecifikáciou pohľadávky a čiastočným späťvzatím žaloby, výpismi z účtu, vyjadrením žalovaného k žalobe, pokladničnou potvrdenkou o hotovostnom vklade, vyjadrením žalobcu a čiastočným späťvzatím žaloby, štatútom splatenia účtu, vyjadrením žalovaného, výmenným poukazom vystaveným lekárom žalovaného, rozhodnutím Sociálnej poisťovne, rozsudkom č.k. 14C/206/2016-100 zo dňa 17.5.2017, odvolaním, vyjadrením žalovaného, uznesením Krajského súdu v Nitre č.k. 12Co/159/2017-133 zo dňa 19.3.2019, prehľadom uhradených splátok, ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci:

8. Ako vyplynulo zo zmluvy o rýchlom poistenom spotrebiteľskom úvere pre obyvateľstvo č. 0228 3018 11RSU, túto uzatvoril žalovaný so žalobcom dňa 26.5.2011. Na základe tejto zmluvy žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 3.000,- €. Tento úver sa žalovaný zaviazal splácať pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 87,18 € v období od 26.6.2011 do 26.5.2018. RPMN bola v zmluve vyčíslená vo výške 36,55 % pri priemernej RPMN vo výške 17,44 % a celková čiastka splatná spotrebiteľom vo výške 7.382,90 €. Žalovaný sa tiež v zmluve zaviazal uhradiť jednorazový poplatok za spracovanie úveru vo výške 60,- €. Tiež mal v zmysle zmluvy uhrádzať mesačný poplatok za vedenie úverového účtu vo výške 2,20 € a mesačný poplatok za zabezpečenie poistenia vo výške 4,18 €. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli všeobecné obchodné podmienky pre poskytovanie spotrebných úverov pre obyvateľstvo účinné od 1.1.2009. Pre riadne neplnenie zmluvných podmienok žalovaným, žalobca žalovaného písomne dňa 19.9.2013 vyzval na zaplatenie záväzku, ktorý bol po lehote splatnosti najneskôr do 4.10.2013. Ako vyplynulo z priloženej kópie doručky žalovaný prevzal predmetnú výzvu dňa 24.9.2013. Keďže žalovaný na výzvu nereagoval úhradou splatného záväzku, žalobca listom zo dňa 28.10.2013 žalovanému oznámil, že v zmysle uzavretej zmluvy vyhlasuje predčasnú splatnosť úveru. Dlžnú pohľadávku vyčíslil na sumu vo výške 3.452,69 € a žalovaného vyzval na zaplatenie tejto sumy do 10 dní od doručenia výzvy. Ako vyplynulo z priloženej kópie doručky, žalovaný predmetnú výzvu prevzal dňa 31.10.2013. Dlžnú sumu žalovaný v stanovenej lehote neuhradil. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru nadobudlo účinnosť dňa 11.11.2013, keď pohľadávka žalobcu sa stala v celom rozsahu splatnou dňa 11.11.2013.

9. Z predložených výpisov z účtu mal súd preukázanú splátkovú disciplínu žalovaného.

10. Z listinných dôkazných prostriedkov predložených žalovaným súd zistil, že žalovaný dňa 29.9.2016 vložil osobne v pobočke žalobcu vo U. Y. sumu 350,- € titulom čiastočnej úhrady dlžnej sumy, ktorá je predmetom tohto konania. Ako vyplynulo z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, žalovaný je poberateľom invalidného dôchodku, ktorý mu je počnúc od 1.1.2017 vyplácaný vo výške 136,10 € mesačne. Podľa potvrdenia ošetrojúceho lekára (výmenný list - poukaz zo dňa 15.5.2017) je žalovaný počnúc od 21.3.2017 vážne chorý, opakovane bol operovaný a zlepšenie jeho zdravotného stavu si vyžaduje dlhší čas.

11. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní dňa 5.2.2020 zotrval na uplatnenom nároku na zaplatenie zmluvného úroku aj po predčasnom zosplatnení úveru a vo veci žiadal rozhodnúť vychádzajúc z rozhodnutia odvolacieho súdu. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní dňa 5.2.2020 poukázal na plnenie si povinnosti úhrady dlžnej sumy žalovaným v zmysle rozsudku č.k. 14C/206/2016-100 zo dňa 17.5.2017.

12. Predmetom tohto konania je po zrušení prvoinštančného rozsudku v časti nárok žalobcu na zaplatenie zmluvného úroku po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru titulom zmluvy o úvere, a to vo výške 27,50 % ročne zo sumy 2.645,97 € od 12.11.2013 do 28.9.2016, vo výške 27,50 % ročne zo sumy 2.295,97 € od 29.9.2016 do zaplatenia.

13. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 Obchodného zákonníka, za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, záväzok platiť úrok je splatný spolu so záväzkom vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

Podľa § 52 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právnej vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a), b) citovaného zákona, na účely tohto zákona sa rozumie

a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania,

b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z., zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

14. Podľa čl. I. bod 2 veta prvá až tretia zmluvy o rýchlom poistenom spotrebiteľskom úvere pre obyvateľstvo č. 0228 3018 11 RSU zo dňa 26.5.2011 (ďalej len „zmluva“), úver je poskytnutý za pohyblivú úrokovú sadzbu, stanovenú ako súčet základnej sadzby pre spotrebiteľské úvery (ZSSUR3) a prirážky 20,00 % p.a.. Prirážka sa nebude meniť počas celého trvania úverového vzťahu. ZSSUR3 je ku dňu podpísania zmluvy stanovená vo výške 7,50 % p.a., t.j. výsledná úroková sadzba spotrebiteľského úveru ku dňu podpísania zmluvy predstavuje 27,50 % p.a..

Podľa čl. IV. bod 6 zmluvy, ak je dlžník v omeškaní so splatením úveru alebo akejkolvek splátky úveru podľa tejto zmluvy, Banka je oprávnená od nasledujúceho dňa po dni splatnosti až do dňa skutočného zaplataenia splatnej pohľadávky účtovať zo splatnej, ale nesplatennej sumy úveru okrem úroku podľa čl. I. bod 2 tejto zmluvy aj úrok z omeškania vo výške maximálne 8,00 % p.a..

15. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním, riadiac sa rozhodnutím odvolacieho súdu, opätovným preskúmaním uplatneného nároku žalobcu na zaplataenie zmluvného úroku uplatneného z dlžnej istiny po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru do zaplataenia, dospel k opätovnému záveru o nedôvodnosti tohto uplatneného nároku. Súd vychádzajúc zo skutočnosti, že predmetom sporu je nárok zo zmluvy o úvere podľa Obchodného zákonníka, ktorú je však potrebné považovať i za zmluvu spotrebiteľskú, pričom ide konkrétne o spotrebiteľský úver, s ktorým názorom sa stotožnil i odvolací súd vo svojom uznesení č.k. 12Co/159/2017-133 zo dňa 19.3.2019, uvádza, že v slovenskom právnom poriadku jestvuje duálna úprava záväzkov, pričom rozlišujeme ich občianskoprávnu a obchodnoprávnu úpravu. Vzťah týchto dvoch kódexov súkromného práva je vzťahom *lex specialis* ku *lex generalis*, pričom použitie Občianskeho zákonníka je subsidiárne - právne vzťahy podriadené režimu Obchodného zákonníka sa budú riadiť Občianskym zákonníkom v tých otázkach, ktoré Obchodný zákonník neupravuje (§ 1 ods. 2 Obchodného zákonníka <.). Aplikáciou zásady *lex specialis derogata lex generalis*, t. j. pokiaľ špeciálny predpis obsahuje odlišnú právnu úpravu, má prednosť pred všeobecným zákonom, je špeciálnou právnou úpravou v prejednávanej veci zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, upravujúce problematiku spotrebiteľského práva, ktorá má prednosť pred všeobecnou právnou úpravou, ktorou je v tomto prípade Obchodný zákonník, a preto je nevyhnutné posudzovať predmetný právny vzťah medzi stranami sporu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. G. platí napriek tomu, že je nespochybniteľný názor žalobcu, že úver je tzv. absolútny obchod a že naň dopadá tretia časť Obchodného zákonníka. Zároveň vždy je potrebné mať na zreteli, že úverová zmluva vykazuje znaky spotrebiteľskej zmluvy, pričom v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa tu vyvstáva požiadavka, aby v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva bola aplikovaná právna úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku, a nie v Obchodnom zákonníku. Správnosť aplikácie občiansko-právnej úpravy, ktorá má zároveň spotrebiteľský charakter z ústavnoprávneho hľadiska nespochybňuje ani Ústavný súd SR (uznesenie ÚS SR z 19.6.2013 sp. zn. I. ÚS 402/2013).

16. Pokiaľ ide o uprednostnenie ustanovení Občianskeho zákonníka pred ustanoveniami Obchodného zákonníka, súd poukazuje i na rozsudok NS SR zo dňa 14.9.2017 č. k. 3Cdo/87/2017, v ktorom rozhodnutí sa Najvyšší súd SR zaoberal predchádzajúcimi rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktoré riešili otázku aplikácie Obchodného alebo Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd SR v tomto svojom rozhodnutí podrobil prieskumu všetky doterajšie rozhodnutia týkajúce sa danej problematiky a dospel k záveru, že nie je dôvod spochybňovať ten názor, že úver je tzv. absolútnym obchodom a že naň dopadá tretia časť Obchodného zákonníka. Na druhej strane však vyzdvihol, že je potrebné mať na zreteli, že úverová zmluva vykazuje aj znaky spotrebiteľskej zmluvy a vzhľadom na princíp ochrany spotrebiteľa dospel k záveru, že v prípade duplicity právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je potrebné aplikovať právnu úpravu obsiahnutú v Občianskom zákonníku, a nie v Obchodnom zákonníku. Poukázal na to, že úverovú zmluvu treba v danom prípade považovať za zmluvu spotrebiteľskú, čo vyplýva i zo Smernice Rady 87/102/EHS z 22. 12. 1986, ktorá klienta úverového vzťahu, ktorému je úver poskytovaný, sama definuje označením „spotrebiteľ“.

17. Súd prvej inštancie ohľadom uplatneného nároku na zaplataenie zmluvného úroku po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru poukazuje na aplikačnú prax súdov, ktorá sa otázkou priznania úrokov za

úver po splatnosti už zaoberala. Najvyšší súd SR vo veci sp. zn. 4Obo 143/1998 uviedol, že dohodnuté úroky z poskytovaných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu. Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický, pretože v opačnom prípade by na ľarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Uvedené rozhodnutie akceptoval i Ústavný súd SR vo veci sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012. K záveru súdov, že: „...pokiaľ veriteľ pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania, a nie úrokov z úveru“ ústavný súd nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, keď krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo zmluvný úrok patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu.

18. Pokiaľ žalobca vyhlásil splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom k 11.11.2013, týmto svojím jednostranným právnym úkonom zásadne zmenil pôvodne dohodnutý úverový vzťah. Zmluvné úroky a úroky z omeškania síce obe sú príslušenstvom pohľadávky, ale majú odlišné funkcie, keďže zmluvné úroky sú odmenou (cenou) za užívanie istiny a úroky z omeškania predstavujú zákonom stanovenú sankciu za omeškanie s platením istiny, pričom na rozdiel od zmluvných úrokov, ich môže veriteľ požadovať aj keď neboli zmluvne dojednané. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na základnú charakteristiku úverového vzťahu, keď v dôsledku uzatvorenia zmluvy o úvere dochádza u veriteľa k stavu absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia, za čo mu prináleží zmluvne dojednaný úrok, ktorý predstavuje cenu peňazí, t. j. odplatu za to, že veriteľ počas trvania zmluvného vzťahu nemá istinu úveru v dispozícii a nemôže s ňou nakladať a produkovať zisk. Tento absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok dojednaný v zmluve, ktorý je splácaný spolu so splátkami úveru.

19. Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové okamžité vrátenie celej požičanej istiny, kým dohodnutý úrok predstavuje cenu, za ktorú veriteľ poskytuje dlžníkovi istinu k dispozícii. Tento zisk predstavuje práve dohodnutý úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Takýto úrok predstavuje kapitalizovanú odplatu za celé obdobie postupného splácania úveru v splátkach. V prípade, ak dôjde k predčasnému alebo k mimoriadnemu zosplatneniu úveru na základe jednostranného úkonu veriteľa, v dôsledku ktorého dôjde k zmene pôvodného úverového vzťahu, vznikne (tak, ako sa stalo aj v danej veci u žalobcu) nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Uvedené znamená, že veriteľ má právo získať okamžite celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Tým veriteľ stráca nárok na úroky za požičané peňažné prostriedky od spotrebiteľa. Naproti tomu, v dôsledku tohto jednostranného právneho úkonu veriteľa, dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba, a teda užívať a splácať ich postupne v splátkach a vznikne mu povinnosť uhradiť celú požičanú sumu spolu s kapitalizovaným úrokom ku dňu zosplatnenia. Pokiaľ si dlžník nesplní svoju povinnosť vrátiť požičané prostriedky, má veriteľ možnosť vymáhať si celú zosplatnenú pohľadávku (úver) a dlžník, ktorý nesplní povinnosť vrátiť zosplatnenú pohľadávku, sa dostáva do omeškania a je povinný uhradiť veriteľovi aj úrok z omeškania. Jednorazovým zosplatnením teda vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. V protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka <. v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 <. Z.z. a to až do výšky zákonného úroku z omeškania.

20. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti zakladá nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe

kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Takéto konanie veriteľa neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov.

21. S ohľadom na vyššie uvedený právny názor súdu, súd žalobu v časti, ktorá zostala predmetom sporu, zamietol. Ohľadne vyššie uvedeného právneho názoru súd poukazuje i na rozhodovaciu prax Krajského súdu v Nitre (napr. rozsudok sp. zn. 6Co/122/2018 zo dňa 27.6.2018, sp. zn. 9Co/255/2017 zo dňa 15.3.2018, sp. zn. 9Co/159/2017 zo dňa 10.5.2018, sp. zn. 25Co/527/2015 z 2.12.2015, č.k. 25Co/248/2017-92 zo dňa 30.5.2018).

22. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 a § 256 ods. 1 CSP tak, že s ohľadom čiastočný úspech oboch strán sporu v prvoinštančnom konaní a pre čiastočné zavinenie oboch strán sporu vo vzťahu k čiastočnému zastaveniu konania, súd vypočítajúc pomer úspechu a neúspechu strán sporu priznal žalobcovi ako v spore úspešnejšej strane nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 73,54 % trov konania. Pri výpočte pomeru úspechu a neúspechu súd vychádzal z hodnoty žalovanej a z hodnoty priznanej istiny žalobcovi.

23. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 396 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi, ako v odvolacom konaní plne úspešnej strane sporu, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške (100 %).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Komárno na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozsudku vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).